

Aan de gemeenteraad

Datum : 16 juli 2024
Zaaknummer : 1259803
Onderwerp : TR038 - Stand van zaken Verduurzaming gebouwde omgeving
Verzonden :
Bijlage(n) : Bijlage 1: Verzamelbrief Verduurzaming gebouwde omgeving
Bijlage 2: Overzicht Nationaal Isolatieprogramma

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 28 mei 2024 verzond minister de Jonge een verzamelbrief over de verduurzaming van de gebouwde omgeving (bijlage 1). Bij de behandeling van de Kadernota in de raad van 3 juli jl. heeft mevrouw Gamri toegezegd u te informeren over de stand van zaken van de verduurzaming van de gebouwde omgeving in Bloemendaal (TR038).

Energielabels

Gemeente Bloemendaal heeft volgens de cijfers een groot aandeel koopwoningen met een slecht energielabel (E, F of G) en in verhouding hoger dan elders in Nederland. In het Klimaatakkoord heeft de rijksoverheid plannen en afspraken gemaakt voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving (<https://www.klimaatakkoord.nl/gebouwde-omgeving>). Met onder meer het Nationaal Isolatieprogramma en landelijke subsidieregelingen worden woningeigenaren gestimuleerd om maatregelen in hun woning te nemen. Voor woningeigenaren geldt momenteel geen verplichting of landelijke normering voor de hoogte van een energielabel en/of energieverbruik in een woning. Gemeente Bloemendaal zet in op individuele oplossingen voor woningisolatie en (hybride) warmtepompen, zoals vastgelegd in de Transitievisie Warmte en het Programma Duurzaamheid.

Enkele kanttekeningen bij de (slechte) energielabels in gemeente Bloemendaal:

- Voor het merendeel van de particuliere woningen is geen energielabel vastgesteld en de huidige staat van die woningen is niet bekend. Voor die woningen is een inschatting van het energielabel door de rijksoverheid gemaakt, onder andere op basis van het bouwjaar van de woning. De energielabels die wel vastgesteld zijn, worden geregistreerd op ep-online.nl en zijn 10 jaar geldig.
- Gezien het vorige punt zijn landelijk veel (ingeschatte) energielabels niet correct. Er is op dit moment voor inwoners onvoldoende reden om een energielabel aan te vragen (met kosten rond de € 300) op het moment dat zij verduurzamingsmaatregelen treffen, behalve op het moment dat de woning wordt verkocht of er bijvoorbeeld een nieuwe hypotheek wordt afgesloten met de nieuwe normering voor hypothecaire leningen.

- In Bloemendaal blijft naar schatting een bovengemiddeld aantal inwoners lang in hun huidige woning wonen en is de gemiddelde leeftijd hoog. In verhouding is het aantal ingeschatte en/of niet-correcte energielabels daarom ook hoog.
- Bij de uitvoering van isolatieprogramma's door gemeenten wordt het beeld van de niet-correcte energielabels bevestigd. Er zijn gemeenten waar de energetische staat bij de helft van de woningen beter is dan het energielabel doet vermoeden.

Nationaal Isolatieprogramma (NIP)

Het NIP van de rijksoverheid bestaat uit vier actielijnen. Actielijn één richt zich op de isolatie van koopwoningen in samenwerking met gemeenten, de Lokale Aanpak Isolatie (LAI). Actielijn twee op de isolatie van huurwoningen, voor zowel sociale- als particuliere huur. Actielijn drie op de isolatie van koopwoningen op eigen initiatief van inwoners, met ondersteuning van landelijke subsidies. Actielijn vier richt zich op de aanpak van energiearmoede. In bijlage 2 is een overzicht van het NIP van het ministerie van BZK te vinden. Voor de uitvoering van actielijn één en vier heeft de gemeente Bloemendaal de aangevraagde financiële middelen ontvangen van de rijksoverheid die vervolgens beschikbaar zijn gesteld door de gemeenteraad.

Actielijn 1 – Lokale Aanpak Isolatie (LAI)

De LAI staat op het punt van beginnen. In de eerste helft van 2024 is de aanbesteding voor het uitvoeren van de isolatieaanpak afgerond, zijn de doelgroepen in kaart gebracht en is het aanbod voor de doelgroepen uitgewerkt. De aanpak krijgt de campagnetitel "Isoleer mee", de titel die ook eerder in lokale en regionale isolatiecampagnes is gebruikt.

Vanuit de rijksoverheid zijn financiële middelen ontvangen en door u beschikbaar gesteld, waarmee we bij minimaal (aantonbaar) 165 huishoudens één isolatiemaatregel realiseren. We hebben gekozen voor drie doelgroepen binnen de isolatieaanpak. Huishoudens die het financieel minder breed hebben, ondersteunen we meer.

De doelgroepen zijn:

1. Huishoudens met een grondgebonden woning onder de gemiddelde WOZ-waarde, met een ingeschat of vastgesteld energielabel D of lager en die energietoeslag 2023 hebben ontvangen en/of gebruik hebben gemaakt van andere minima-regelingen;
2. Huishoudens met een grondgebonden woning met een ingeschat of vastgesteld energielabel D of lager en waarvan de WOZ-waarde onder de NHG-grens in 2024 van € 435.000 ligt;
3. Alle overige huishoudens met een grondgebonden woning.

Voor de eerste doelgroep is een bedrag van € 5.000 per huishouden beschikbaar voor isolatiemaatregelen. Hiermee kunnen één tot twee maatregelen zonder eigen bijdrage van de inwoner worden uitgevoerd. Voor de tweede doelgroep is een bedrag van € 1.500 per huishouden beschikbaar. Voor dit bedrag kan één isolatiemaatregel voor een groot deel uitgevoerd worden, ook in combinatie met de landelijke ISDE-subsidie. Voor de derde doelgroep stellen we geen financiële bijdrage voor de isolatiemaatregelen beschikbaar, maar profiteren de betreffende huishoudens van het ontzorgingsaanbod binnen de isolatieactie.

Op korte termijn zullen de eerste twee doelgroepen een uitnodiging ontvangen om mee te doen met de isolatieactie. Na het zomerreces volgt een bredere communicatiecampagne, waarin ook de derde doelgroep wordt benaderd.

Actielijn 4 – aanpak energiearmoede

De lokale aanpak van energiearmoede is in 2023 gestart, in navolging op eerdere lokale en regionale campagnes met de inzet van energiecoaches en het verstrekken en installeren van kleine energiebesparende maatregelen. Binnen de aanpak energiearmoede zetten we in op twee activiteiten, de witgoedwissel en de hybride warmtepompaanpak in samenwerking met corporaties.

Met de witgoedwissel konden alle huishoudens die energietoeslag 2023 hebben ontvangen en/of gebruik hebben gemaakt van een andere minimaregeling, kosteloos een oud en energie-onzuinig witgoedapparaat inwisselen voor een nieuw en energiezuinig exemplaar. Tot op heden hebben meer dan 280 huishoudens gebruik gemaakt van de witgoedwissel, ongeveer de helft van de huishoudens die voor de regeling in aanmerking komt.

Het resterende budget binnen de aanpak de aanpak energiearmoede wordt in samenwerking met de woningcorporaties ingezet voor de installatie van hybride warmtepompen bij sociale huurwoningen, waar het overgrote deel van de doelgroep woonachtig in is. Deze activiteit zal nog doorlopen in 2025.

Soortenmanagementplan (SMP) en Natuurvriendelijk isoleren (NVI)

De Wet Natuurbescherming heeft directe gevolgen voor het toepassen van spouw- en dakisolatie in verband met (mogelijke) aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluwen en/of huismussen. Gemeenten kunnen een SMP opstellen om deze bouwdelen alsnog op een natuurvriendelijke wijze te isoleren. Een SMP houdt in dat gemeenten in één keer voor een gebied of de gehele gemeente ecologisch onderzoek doen. Hierbij neemt de gemeente maatregelen ter bescherming van aanwezige diersoorten. Hierdoor is individueel ecologisch onderzoek per woning niet meer nodig.

In mei 2024 is een Europese aanbesteding opgezet voor het opstellen van een SMP voor gemeenten Alkmaar, Bloemendaal, Heemstede, Koggenland, Velsen, Oostzaan & Wormerland. De aanbesteding heeft geen inschrijvingen opgeleverd voor het perceel van Bloemendaal. Op dit moment worden mogelijke partijen één op één benaderd om alsnog een SMP op te stellen. Op het moment dat er een partij is gecontracteerd, kunnen gemeenten gebruik maken van een pre-SMP regeling. Bij een pre-SMP kan de gemeente een twee jaar durende gebiedsgerichte omgevingsvergunning op basis van de pre-SMP methodiek aanvragen bij de provincie, specifiek voor verduurzaming van particuliere grondgebonden woningen. Woningeigenaren kunnen dan direct met de isolatie aan de slag.

In de periode totdat er een (pre-)SMP regeling van kracht is kunnen er op beperkte schaal alsnog isolatiemaatregelen voor dak en spouw worden uitgevoerd, op het moment dat gemeenten en betrokken isolatiepartijen zich houden aan de regels van Natuurlijk vriendelijk Isoleren (NVI). Concreet houdt dit in dat gemeenten voor februari 2025 compenserende maatregelen moeten treffen én de isolatiepartijen gecertificeerd volgens de NVI-methode moeten werken. De voorbereiding voor de compenserende maatregelen worden momenteel getroffen en naar verwachting in de tweede helft van 2024 uitgevoerd.

(Hybride) warmtepompen

De inzet op informatievoorziening over en de stimulans van de aanschaf van een warmtepomp, met name een hybride warmtepomp, blijft onverminderd groot. In de eerste helft van 2024 werd een regionale collectieve inkoopactie voor (hybride) warmtepompen georganiseerd, inclusief een online informatieavond. Dit heeft in gemeente Bloemendaal tot meer dan 60 offertetrajecten bij de deelnemende installatiebureaus geleid.

Ook weten inwoners de weg naar de lokale subsidieregeling voor warmtepompen te vinden. In de raadsinformatiebrief van 10 oktober 2023 informeerden wij u over deze regeling. Inwoners van Bloemendaal kunnen bovenop de landelijke ISDE-subsidie een additionele bijdrage van € 250 voor de installatie van een warmtepomp van de gemeente ontvangen.

De regeling liep initieel tot 30 juni 2024 en is verlengd tot 31 december 2024. Tot op heden hebben 84 huishoudens een aanvraag gedaan voor de lokale subsidie, waarvan er 81 zijn toegekend. Daarmee is momenteel € 20.250,- van de € 50.000,- van het beschikbare subsidiegeld besteed. De verwachting is dat de resterende middelen voldoende zijn om alle aanvragen in 2024 te bekostigen.

Vervolg

De tweede helft van 2024 staat in het teken van de lancering en verdere uitvoering van de Lokale Aanpak Isolatie en aanhoudende inzet op (hybride) warmtepompen. Begin 2025 volgt een nieuwe versie van het Programma Duurzaamheid die door het college aan de raad ter goedkeuring zal worden aangeboden.

Wij vertrouwen er op u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd en dat de toezegging hierbij is afgedaan.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

 , burgemeester
 , secretaris

